

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Kunda jõe hoiuala 2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Kunda jõe hoiuala
KKR kood	KLO2000063
Asukoht (maakonnad)	Lääne-Viru maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2005
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite kogupindala	ei kohaldu
piiranguvööndite arv	ei kohaldu
piiranguvööndite kogupindala	ei kohaldu
IUCN kategooria(d)	IV
Natura 2000 võrgustiku alad	Sirtsu loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	37,2
Maismaa pindala (ha)	4,7
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	21,2
Kaitsekorralduskava nimi	Sirtsu LKA ja Kunda HA (Sirtsu loodusala) kaitsekorralduskava 2016-2025
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2025
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	14.05.2025
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava	EELIS	
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava	2013. a tehti kaitsekorralduskava koostamise eeltööd, kus uuriti veeelustikku. Paksukojalise jõekarbi kohta on kaitsekorralduskavas öeldud, et tema esinemine on ebaselge. Võldase kohta on esinemine kindlaks tehtud. Hinku otsiti 2013. a, kuid ei leitud. Lõhe kohta andmed olemas.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitseesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtuseks on elupaigatüüp jõed ja ojad (3260)
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Paksukojalise jõekarbi seisundi andmed teadmata, sellest on kaitsekorralduskava ptk-s 2.1.5.1 pikem selgitus.
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - ≥90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Seisundit on kirjeldatud veemajanduskava näitajate alusel, mis põhinevad uuringutel.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Andmelünk on paksukojalise jõekarbi olemasolu ja seisund. Kavas on tegevus "eesmärgiliikide inventuurid ja vaatlused".
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	kaitsekorralduskava	On üks andmelünk, paksukojalise jõekarbi seisund. Kaitsekorraldusperioodi jooksul andmelünk ei saa täidetud. Küll on aga tehtud eeltöö. 2025. a kuulutati välja riigihange paksukojalise jõekarbi inventeerimiseks Kunda jões. Töö tähtaeg on 17.11.2026.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Surveteguri asemel on kaitsekorralduskavas kasutatud mõistet "negatiivne mõjutegur". Kuna andmed paksukojalise jõekarbi seisundist puuduvad, ei ole talle ka survetegureid (ega meetmeid) määratud. Elupaigatüübi jõed ja ojad ning võldase ja lõhe survetegurid tuvastatud. Hingul on tuvastatud, et survetegurid puuduvad.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Hindaja lähtub "suunised vastamiseks" sellest osast, mis kirjeldab, mida teha enne, kui survetegurite meetodika on ühtlustatud. Elupaigatüüp jõed ja ojad, võldas, lõhe: üldjoontes on kirjas surveteguri põhimõtteline tähtsus ja see, kus survetegur asub. Elupaigatüüp jõed ja ojad : maaparandustööde ja võimaliku hajureostuse olulisus ja ulatus on ebamäärane, paisude ja hüdroenergia tootmise ulatuse ja olulisuse võib lugeda määratuks. Hinku pole arvestatud, sest kavas on kirjas, et temal survetegurid puuduvad. Paksukojalist jõekarpi on küsimusele vastamisel arvestatud (surveteguri olulisus ja ulatus kindlaks määramata), kavas on öeldud, et andmed on ebapiisavad selleks, et survetegurite kohta midagi öelda.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	inimtekkelised veerežiimi muutused; energia tootmine (sh infrastruktuur)	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	Jõel asuvad paisud; Hüdroenergia tootmine viisil, millega kaasneb oht jõe veerežiimi rikkumiseks ning setetereostuseks.
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud ammendavalt või on selgitatud, et selliseid survetegureid ei esine.	kaitsekorralduskava	Elupaigatüübi jõed ja ojad peatükis on kirjeldatud valgalalt tulevat hajureostust (reostuskoldeid ega reostusele viitavaid märke vees 2013. a välitöödel ei leitud) ja võimaliku negatiivse mõjutegurina valgalal tehtavaid maaparandustöid.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Viest kaitseväärtusest neljale on seatud kaitse-eesmärgid. Ei ole seatud paksukojalisele jõekarbile andmete puudulikkuse tõttu.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetsed eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärgid on määratud viiest kaitseväärtusest neljal, need kõik on SMART.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmäärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärgid on seatud ka hoiualal elavale jõesilmule, kes pole hoiuala kaitseväärtuseks, kuid on Sirtsiloodusala kaitseväärtus.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Ei, täiendav sekkumine ei ole vajalik	kaitsekorralduskava	Hindaja on vastamisel arvestanud, et kaitsekorralduskavas ei ole aktiivseid tegevusi planeeritud. Siiski on kaitsekorralduskavas elupaiga jõed ja ojad ning võldase ja lõhe juures kirjas: "Kaitse-eesmärkide saavutamise parimaks meetmeks on kaitsekorralduskava aluseks olevatele töödele tuginedes peetud Kunda jõel hüdroenergia tootmise lõpetamist kalade rändeteede avamist, paisude likvideerimist ja paisjärvede all olevate jõeosade taastamist looduslähedasel kujul." Paisude likvideerimine pole tegevusena kaitsekorralduskavas kirjas. See peab käima keskkonnala reguleerimise alusel.
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire, inventuurid, uuringud võimaldab hinnata vähem kui poolte (<50%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	Keskonnaportaali, KESE	Konkreetsed seireandmed on olemas jõe seisundi ja lõhe kohta. Teiste liikide andmed ei ole piisavad.
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	ei kohaldu	-	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Ei - seire tulemused ei ole olnud sisendiks kaitsekorralduslike tegevustele	hindaja teadmised, EELSI	
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Viidi läbi avalik koosolek.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	Kaitsekorralduskavaga ei plaanita Kunda jõe hoiualal aktiivseid tegevusi.
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Jah - tekkis konflikte	Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem	Paisude omanikud ei ole nõus keskkonnala pikendamise keeldumisega ja on kaevanud Keskonnaameti kohtusse. Vastuseis ka Muinsuskaitseametiga paisude teemal.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava, EELIS	Kunda jõe hoiualale ei jää poollooduslikke kooslusi
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (sooelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kava ei näe hoiualal selliseid töid ette.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kava ei näe hoiualal selliseid töid ette.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kava ei näe hoiualal selliseid töid ette.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kava ei näe hoiualal selliseid töid ette.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	kaitsekorralduskava vahehindamine - puudus meetoodika	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, KESE, inventuuride virtuaalkontor	Tehtud on jõgede hüdrobioloogilist ja hüdrokeemilist seiret. Kava näeb ette paksukojalise jõekarbi inventuuri, mille hange on hindamise ajaks (2025. a mai algus) välja kuulutatud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	hindaja teadmised	Tegemata on kaitsekorralduskava vahehindamine - puudus meetoodika. Uuendamata on eesmärgid, selleks on vaja enne teada saada paksukojalise jõekarbi inventuuri tulemused 8selguvad 2026. aasta lõpus).
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid tegevusi ei ole kavas planeeritud.
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärgi toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	teadaolevalt mitte	Keskkonnaamet	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte (<50%) (suunis) liikide seisund on stabiilne või paranenud	TÜ Eesti Mereinstituut, 2023. Eesti kalandussektori riikliku töökava täitmine 2022.-2024. aastal. Osa: Lõhe ja meriforell. Keskkonnaagentuur, 2024. https://kese.envir.ee/reportDetails?uid=28418558 Keskkonnaagentuur, 2024. Viru alamvesikonna vooluveekogumite ja LIFE IP CleanEST projektis seiratud vooluveekogude seisundihinnangud 2023. aasta seisuga. https://lifecleanest.ee/sites/cleanest/files/2025-01/Viru%20alamvesikonna%20vooluveekoogumite%20ja%20LIFE%20IP%20%20CleanEST%20projektis%20seiratud%20vooluveekoogude%20seisundihinnangud%202023.%20aasta%20seisuga%2028D.1%29.pdf	Paksukojalise jõekarbi kohta andmed puuduvad, 2025. a on tellitud uuring. Lõhe seisundi võib lugeda TÜ Eesti Mereinstituudi 2023. a koostatud aruande alusel stabiilseks, sest lõhe asustustihedus senises elupaigas paisust suudmeni on kaitsekorraldusperioodi algusega võrreldes enam-vähem sama, vahepeal on olnud suurema arvukusega aastaid. Siiski ei vasta see kaitsekorralduskavas seadud eesmärgile. Eesmärk on, et jõgi oleks kogu Sirtsu loodusala ulatuses lõhele ja teistele kaitse-eesmärgiks seadud liikidele avatud (rändetõketeta) ning sobiv sigimis- ja elupaik. Rändetõkked on endiselt alles, nende avamisel suureneks Kunda jõe lõhe potentsiaalne kudealade suurus vähemalt 9 korda (TÜ Eesti Mereinstituut, 2023). KALA seisund Kunda_2 veekogumis on 2023. a hinnatud kesiseks. Kesise seisundi peamiseks põhjuseks võivad olla Kunda jõe alamjooksule jäävad paisud, mis takistavad siirdekaldade liikumist (Keskkonnaagentuur, 2024).
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	ei kohaldu	-	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	ei kohaldu	-	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Ühegi kaitseväärtuse seisund ei ole stabiilne või paranenud	Keskkonnaagentuur, 2025. Eesti pinnaveekogumite seisundi 2024. aasta ajakohastatud vahehindangu seletuskirja lisa 1 (Eesti vooluveekogumite hüdro-morfoloogilise seisundi hinnang.xlsx). Keskkonnaportaal https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo .	Kunda jõe hoiuala on määratud elupaigatüübi jõed ja ojad (3260*) kaitseks. Kaitsekorralduskavas on jõe kui elupaiga kaitse eesmärk seatud veemajanduskavas arvestatud kriteeriumite järgi. Eesmärk on saavutada vähemalt hea seisund. Hoiualale jäävad veekogumid Kunda_2 (Anguse jõest Kunda Jaama tn sillani) ja Kunda_3 (Jaama tn sillast suudmeni). 2024. a aruande järgi on Kunda_3 koondseisund halb ja Kunda_2 koondseisund keskine.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	jõed ja ojad	Keskkonnaagentuur, 2025. Eesti pinnaveekogumite seisundi 2024. aasta ajakohastatud vahehindangu seletuskirja lisa 1 (Eesti vooluveekogumite hüdro-morfoloogilise seisundi hinnang.xlsx). Keskkonnaportaal https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo .	Kaitsekorraldusperioodi esimestel aastatel (2016-2018) oli veekogumi Kunda_3 koondseisund hinnatud kesiseks, aastatel 2019-2024 halvaks.
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	ei kohaldu	-	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Andmed puuduvad/ei oska vastata	ELME kaardirakendus	Küsimusele vastamiseks kasutatakse ELME kaardirakendust, kus hindamise ajal veekogudel andmeid pole.
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Andmed puuduvad/ei oska vastata	ELME kaardirakendus	Küsimusele vastamiseks kasutatakse ELME kaardirakendust, kus hindamise ajal veekogudel andmeid pole.
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	Keskkonnaamet	Veekaitsevööndis ebaseaduslik puude ja pöösaste lageraie.
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Ei oska vastata	hindaja	Andmetest ei selgu tööde täpne ulatus ja maht, et hinnata võimalikku mõju hoiuala kaitseväärtustele.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei	hindaja arvamus	Jõe kaitseks ei piisa ainult veepeegli kaitsest.
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	Tuleks kaaluda hoiuala piiride suurendamist veepeeglist kaugemale.	Riigi Teataja, hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei oska vastata	hindaja arvamus	Vastuseks määrati "Ei oska vastata", sest teadmine, kas paksukojaline jõekarp peaks olema kaitseväärtus, selgub pärast inventuuri 2026. aastal.
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Tähelepanuväärne on jõel olevate paisude omanike vastuseis kaladele toimivate läbipääsude tagamiseks. Sellega seoses on toimunud või pooleli mitu kohtuasja. Kunda jõgi on kogu ulatuses määratud lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigaks olevate veekogude nimistusse, millel on vastavalt «Looduskaitseaduse» § 51 lõikele 1 keelatud uute paisude rajamine ja olemasolevate paisude rekonstrueerimine ulatuses, mis tõstab veetaset, ning veekogu loodusliku sängi ja hüdroloogilise režiimi muutmine.	Riigi Teataja, hindaja teadmised	

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	74	43	58,1%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	14	77,8%
Survetegurid (planeerimine)	9	7	77,8%
Eesmärgid (planeerimine)	9	7	77,8%
Meetmed (planeerimine)	0	0	ei kohaldu
Sisendid (rakendamine)	9	4	44,4%
Protsess (rakendamine)	3	3	100,0%
Meetmed (väljundid)	6	3	50,0%
Tulemused (väljundid)	17	2	11,8%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	36	28	77,8%
Rakendamine	12	7	58,3%
Väljundid	23	5	21,7%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitseesadusest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitseelisi eesmärgid.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heitel vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdroloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate= U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX